

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
СПІЛКА ГОЛІВ ОБЛАСНИХ РАД ДИРЕКТОРІВ
ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ
ОСВІТИ
БАРСЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ГРУШЕВСЬКОГО
ПОЛТАВСЬКИЙ БАЗОВИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(08 квітня 2025 року, м. Полтава)**

(Електронне видання)

м. Київ

2025

Марина ТЕСЛЕНКО,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психології та
педагогіки НУ «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СФЕРІ ОСВІТИ: ЯК ШІ МОЖЕ ДОПОМОГТИ У РОБОТІ ПЕДАГОГА

Сучасний світ переживає стрімкий розвиток технологій, зокрема штучного інтелекту, який має великий потенціал для трансформації освітніх процесів. Педагог має бути готовий використовувати інноваційні підходи, включаючи штучний інтелект, для підготовки здобувачів освіти до майбутнього та підвищення якості навчання. Швидкі зміни в глобальному інформаційному просторі, зростання обсягів даних та впровадження штучного інтелекту створюють потребу у новому підході до освіти та викладання.

Сьогодні ШІ та нейромережі все частіше застосовуються в різних сферах життя, зокрема й в освіті. Перед педагогами постає завдання оволодіти новими навичками та зрозуміти, як оптимально використовувати штучний інтелект у своїй роботі. Важливо усвідомити, що ШІ не може повністю замінити педагога, проте може стати потужним інструментом для покращення якості навчання та розвитку здобувачів освіти.

Кабінет Міністрів України у грудні 2021 року затвердив Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні до 2030 року. У цьому документі передбачено впровадження ШІ у сферу освіти, економіки, публічного управління, кібербезпеки, оборони та інших галузей задля забезпечення довгострокової конкурентоспроможності України на міжнародному ринку [3].

Підготовка матеріалів для занять є важливим етапом в освітньому процесі. Традиційно педагоги шукають інформацію у фахових виданнях, мережі Інтернет, на навчальних платформах, у бібліотеках тощо. Цей процес може займати багато часу, особливо коли необхідно проаналізувати великі обсяги даних.

З огляду на ці виклики, використання штучного інтелекту для автоматизованого збору та аналізу інформації може суттєво полегшити роботу педагога.

Популярні пошукові системи, зокрема Google, допомагають знайти релевантні матеріали за ключовими словами та фразами. Сервіс **Feedly** працює як інструмент для агрегації новин і дозволяє підписатися на блоги, новинні сайти та інші джерела для отримання актуальної інформації. **Google Alerts** може сповіщати користувача про новий контент, що відповідає заданим критеріям пошуку.

Штучний інтелект може суттєво скоротити час, необхідний для підготовки навчальних матеріалів, перетворившись на персонального асистента педагога.

Одними з найцікавіших інновацій у сфері ШІ є **ChatGPT, DeepSeek, Grok**. Вони являють собою системи глибокого навчання, здатні генерувати тексти, які мають логіку, структуру та стиль, подібні до людських. Це дозволяє використовувати їх для створення навчальних матеріалів.

Застосовуючи можливості ШІ, можна створювати якісний та змістовний контент, що сприяє зростанню ефективності освітнього процесу. Наприклад, його можна використовувати для розробки проблемно-пошукових завдань, підбору цікавих тем для рефератів, творів, проєктів, які потребують творчого підходу.

Новітні технології також дозволяють автоматизувати процес створення презентацій, роблячи їх більш привабливими та інформативними. Інструменти, такі як **Prezi, Canva, Beautiful.ai, Zoho Show, Emaze, Pitch, Visme**, використовують алгоритми ШІ для автоматичного створення презентацій, що значно спрощує процес дизайну та структурування матеріалу.

Крім того, ШІ можна застосовувати для генерації зображень. Наприклад, **Scribble Diffusion** перетворює ескізи користувачів на високоякісні зображення.

Штучний інтелект також відкриває можливості для використання у сфері музичної освіти. Інструмент **Waveformer** створює музику на основі алгоритмів ШІ [2].

Проблеми впровадження ШІ в освіту

Попри численні переваги, впровадження штучного інтелекту в освіті має певні ризики, зокрема:

- **Несамостійність виконання завдань** – здобувачі освіти можуть покладатися на ШІ, уникаючи розвитку власних навичок;
- **Порушення приватності** – використання ШІ може спричинити збір і використання персональних даних без належного захисту;
- **Залежність від технологій** – надмірне використання ШІ може негативно впливати на когнітивні здібності.

Ігнорувати існування штучного інтелекту неможливо. Важливо навчити здобувачів освіти свідомо використовувати ці технології та розуміти їхні моральні й етичні аспекти. Пріоритетним завданням педагога є виховання культури академічної доброчесності та відповідального користування ШІ.

Методика «**перевернутого класу**» вже активно впроваджується в багатьох країнах. Вона передбачає, що новий матеріал учні опановують самостійно вдома (наприклад, за допомогою відеоуроків або ChatGPT), а під час занять акцент робиться на практичних завданнях та обговореннях із викладачем [1].

Успішне впровадження штучного інтелекту в освітній процес вимагає ретельного відбору відповідних технологій та належної підготовки

педагогів до їхнього використання. Необхідно забезпечити гнучкість і адаптивність освітньої системи, розробляти нові методики навчання та навчати педагогічних працівників ефективному використанню ШІ.

Для особистості, яка розвивається в атмосфері залученості та співпраці, персоналізовані сервіси ШІ можуть стати безцінним інструментом, що сприятиме розвитку здібностей, покращенню ментального здоров'я та підвищенню самоефективності.

Список використаних джерел

1. Бондаренко В. Свобода розуму чи пастка інтелекту. *Гуманність у контексті сталого розвитку: виклики і перспективи*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, Україна – Земмерінг, Австрія, 11–14 березня 2025 року). Львів. ЛНУ імені Івана Франка. 2025. С. 63–68.

2. Гончарова І. П. Використання штучного інтелекту в професійній діяльності педагога: можливості та виклики в умовах цифрового освітнього середовища. *Професійна діяльність педагога в умовах цифрового освітнього середовища* : Матеріали міжрегіон. науково-практ. семінару, м. Біла Церква, 27 квіт. 2023 р. 2023. С. 28–33. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/735500/1/Матеріали%20семінару.pdf#page=30>.

3. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>.